

Sygn. akt III Ca 741/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś (spr.)

Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędzia SR (del.) Marcin Rak

Protokolant Renata Krzysteczko

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa S. R.

przeciwko Z. R.

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 6 lutego 2014 r., sygn. akt IV RC 234/13

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje adwokatowi C. C. od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Gliwicach) kwotę 369 zł (trzysta sześćdziesiąt dziewięć złotych), w tym kwotę 69 zł (sześćdziesiąt dziewięć złotych) podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu pozwanej w postępowaniu odwoławczym.**

SSR (del.) Marcin Rak SSO Krystyna Hadryś SSO Gabriela Sobczyk

UZASADNIENIE

Powód S. R. domagał się „zwolnienia” go z obowiązku alimentacyjnego w wysokości po 200 zł miesięcznie wobec pozwanej Z. R..

W uzasadnieniu wskazał, że pozwana posiada swoje źródło utrzymania uzyskując świadczenie emerytalne, a według powoda nie ciąży na nim obowiązek alimentacyjny wobec pozwanej.

Pozwana Z. R. wniosła o oddalenie powództwa, zarzucając, że nadal ma złą sytuację majątkową.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy stwierdził, iż obowiązek alimentacyjny S. R. w stosunku do pozwanej Z. R. ustalony wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23 marca 2010 r. w sprawie IV RC 653/09 ustał z mocy prawa z dniem 5 kwietnia 2011 r.; przyznał na rzecz adw. C. C. wynagrodzenie ze Skarbu Państwa w kwocie 600 zł plus podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.

Sąd Rejonowy ustalił, że na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23 marca 2010 r. na rzecz Z. R. zasądzone zostały od S. R. jako męża alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 23 lutego 2011 r. rozwiązano przez rozwód małżeństwo stron z winy obojga małżonków. Jednocześnie oddalono żądanie Z. R. w zakresie alimentów.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że w świetle dokonanych ustaleń faktycznych w oparciu o powyższe okoliczności, żądanie pozwu jest uzasadnione. Obowiązek alimentacyjny oparty na art. 27 k.r.o. wygasa na skutek ustania małżeństwa, nawet w sytuacji, gdy jest orzeczony na podstawie wcześniejszego prawomocnego wyroku. Powód może żądać ustalenia nieistnienia obowiązku w oparciu o art. 189 k.p.c.

O kosztach orzeczono w oparciu o art. 98 i 102 k.p.c. oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosła pozwana, wnosząc o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a to art. 27 i art. 60 k.r.o. oraz art. 5 k.c.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja pozwanej nie mogła odnieść skutku.

Sąd Rejonowy zastosował prawidłową podstawę prawną rozstrzygnięcia, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Dokonane ustalenia faktyczne w zakresie przyjętym przez Sąd Rejonowy nie budzą wątpliwości, bowiem zostały oparte na dokumentach urzędowych i nie kwestionowanych ustaleniach stanu osobisto – majątkowego stron i jako takie Sąd Odwoławczy przyjął je w całości za własne.

Nie można podzielić zarzutu skarżącej, iż orzeczenie o zaspokojeniu potrzeb rodziny w trakcie trwania małżeństwa oparte na przesłankach art. 27 k.r.o. stanowi świadczenie alimentacyjne w rozumieniu art. 60 k.r.o. i jako takie należy traktować je równorzędnie.

Nie ulega wątpliwości, że pomiędzy obowiązkami objętymi tymi przepisami istnieje podobieństwo, jednakże nie tożsamość. Pomiedzy małżonkami w trakcie trwania małżeństwa nie istnieje obowiązek alimentacyjny a obowiązek przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny i przy uwzględnieniu wszystkich elementów prowadzenia gospodarstwa domowego rodziny.

Na brak podstaw do uznania tożsamości świadczeń wskazują również różne przesłanki ustawowe wypełniania obowiązku określonego w tych przepisach. Bowiem a przypadku art. 27 k.r.o. są to wyłącznie potrzeby rodziny, a w przypadku art. 60 k.r.o. potrzeby uprawnionego indywidualnie, przy uwzględnieniu zależności od winy oraz istnienia niedostatku, czego nie wymaga się przy rozpoznawaniu żądania na podstawie uprzedniego przepisu.

W tym zakresie nie można zatem przyjąć, że po rozwodzie małżonków zachodzi kontynuacja obowiązku wynikającego z art. 27 k.r.o. Skoro ustawodawca ukształtował zakres tego przepisu na potrzeby istniejącego związku małżeńskiego, co wynika jednoznacznie z jego treści, nie może ten przepis być podstawą obowiązku byłego małżonka wobec rozwiedzionego współmałżonka.

Dlatego słusznie Sąd I instancji uznał, że wobec rozwiązania małżeństwa stron, z datą prawomocnego orzeczenia w tym zakresie, z mocy prawa wygasł obowiązek pozwanego wynikający ze stosunków małżeńskich stron.

Zarzut niezastosowania art. 5 k.c. nie może odnieść skutku w sytuacji, gdy zarzut pozwanej oparty się na okolicznościach i stanie prawnym, które wyłączają dopuszczalność zachowania obowiązku wobec jego wygaśnięcia z mocy prawa.

Nie można przy tym podzielić stanowiska skarżącej, iż odmienne wnioski można wysnuć z wyroków Trybunału Konstytucyjnego cytowanych i wskazanych w apelacji. Należy podkreślić, że w konkluzji orzeczenia SK 27/12 Trybunał Konstytucyjny nie podzielił zastrzeżeń skarżącego w tej sprawie co do art. 60 § 2 i 3 k.r.o. na tle żadnego ze wskazanych wzorców kontroli. Podkreślił, że przedmiotem orzekania była treść tych przepisów, a nie jednostkowa praktyka stosowania tych przepisów.

Podzielając zatem motywy leżące u podstaw zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako nie znajdującą usprawiedliwionych podstaw prawnych (art. 385 k.p.c.).

O kosztach postępowania należnych pełnomocnikowi pozwanej, udzielającemu pomocy prawnej z urzędu, Sąd postanowił w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 3, § 6 pkt 3 i § 19 pkt 1 i 2, w związku z § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461).

SSR(del.) Marcin Rak SSO Krystyna Hadryś SSO Gabriela Sobczyk